

Uusien aineistojen ja metodien äärellä

Tämä *Idäntutkimus* on yhtä aikaa vanhan ja uuden äärellä, useammassakin merkityksessä. Päätimme yhdistää normaalista poiketen vuoden viimeiset numerot, teemoiltaan Data ja Menneisyys, yhdeksi laajaksi tuplanumero-lukupaketiksi.

Menneisyys-temaan liittyen kutsuimme lähihistoriaan tai kaukaisempaankin historiaan liittyviä kirjoituksia eri tutkimusaloilta, ja Data-temaan sopivat aineistoihin ja niiden hankintaan liittyvät aiheet, esimerkiksi uusia digitaalisia menetelmiä käyttävän tutkimuksen esiin tuominen. Data ja siihen liittyvät valinnat ja pohdinnat ovat tietenkin läsnä myös menneisyyden tutkimisessa, jossa käytetään tutkimusalasta riippuen erilaisia aineistoja.

Numeron tieteellisissä artikkeleissa on tehty kiinnostavia metodologisia ja aineistoihin liittyviä valintoja. Lähdemme matkaan suuria tietomääriä eli big dataa hyödyntävästä analyysistä, joka pureutuu pietarilaisten kirjastonkäyttöön. Mihail Sokolov, Nadežda Sokolova ja Maria Safonova tarkastelevat tekstissään muun muassa lukumiellymysten muutosta iän myötä.

Maiju Lehto on haastatellut ukrainalaisia sotilaita ja tarkastelee tämän aineiston pohjalta kulttuurista muistia, sitä millaisia merkityksiä historialliset aiheet saavat haastateltavien puheessa. Artjoms Šeļan tutkimusartikkelissa siirrymme korpusanalyysiä hyödyntävän kirjallisuushistoriaa koskevan tutkimuksen pariin. Data- ja menneisyys-teemojen parissa ollaan myös muun muassa esseissä – Daria Gritsenko esimerkiksi tarkastelee big data -teknologian tuomia mahdollisuuksia ja toisaalta rajoitteita aluetutkimuksessa. Mahdollisuus käyttää suuria tietomääriä tutkimuksessa on selvästikin jo tuonut uutta ihmistieteisiin, mutta se herättää toki myös kriittisiä kysymyksiä esimerkiksi tutkimuksen etiikasta.

Näin vuoden lopussa on hyvä hetki pitää mielessä ensi vuoden tulevat teemat. Vuosi alkaa Tapahtumat-teemanumerolla, jonka jälkeen seuraa vapaan teeman numero. Kolmannen teeman aiheena on Turvallisuus, neljännen Lapset. Turvallisuus-teemassa tavoitteena on nostaa esiin erilaisia toimijoita, toimijuuksia, tasoja ja näkökulmia, jotka ilmentävät turvallisuuden monikerroksisuutta ja ylirajaisuutta. Lapsiin ja lapsuuteen liittyviä kysymyksiä voi aiheen teemanumerossa lähestyä nykyisyydestä tai menneestä käsin, eri tieteenalojen näkökulmasta ja eri metodein, kunhan se kytkeytyy *Idäntutkimuksen* maantieteellisesti kattamaan alueeseen. Vapaan teeman numeroon sekä Turvallisuus- ja Lapset-teemoihin ehtii hyvin tarjota kirjoituksia – nyt myös Journal.fi-alustan verkkopalvelun kautta. Määräpäivät aineistojen toimittamiseen löytyvät lehden sisäkannesta.

Palataan vielä hetkeksi datan ja menneisyyden yhteisteemaan: Millaisia aineistoja käytämme nykypäivän Venäjän ja itäisen Euroopan tutkimuksessa, kohdistui se sitten hieman kauempana tai lähempänä olevaan menneisyyteen? Millaista kirjasto- ja arkistotyö on ihan käytännössä Venäjällä ja itäisen Euroopan maissa? Tästä voi lukea tämän numeron kiertokyselystämme tutkijoille.

Helsingissä
4.12.2018

Katja Lehtisaari